

ŁUCZAK EDMUND JOACHIM (1909-2000)

Edmund Joachim Łuczak (1909-2000), lekarz ginekolog. Urodził się 30.IX. 1909 w Słońsku (pow. inowrocławski). Po ukończeniu Gimnazjum im. M. Kopernika w Toruniu studiował w latach 1931-1937 medycynę na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego. Po studiach rozpoczął pracę na oddziale położniczo-ginekologicznym w szpitalu w Kaliszu. Wybuch II wojny światowej spowodował ogłoszenie mobilizacji. Kampanię wrześniową odbył jako ppor. w wojskach łączności. Został wzięty do niewoli, skąd zdołał uciec.

Los chciał, aby trafił do Liskowa i jako lekarz ogólny leczył dzieci w szpitalu Sierocińca św. Wacława. Znał dobrze język niemiecki, który wykorzystywał, aby pomagać miejscowej ludności, m.in. w uniknięciu wywiezienia na przymusowe roboty do Niemiec. Odważnie wystawiał fałszywe zaświadczenia lekarskie, aby ratować ludziom życie. Po zamknięciu placówki nadal prowadził prywatną praktykę lekarską.

Leczył także ukrywających się w okolicy Liskowa Żydów. Podczas posługi lekarskiej w Liskowie do doktora trafiła 14 - letnia dziewczynka Natalii Landau (Rachela Nelken), która podczas pracy w gospodarstwie niefortunnie skaleczyła się w nogę, a w ranę wdała się gangrena. Bez wahania zgodził się pomóc dziecku chociaż na mocy panujących restrykcji groziła mu za to kara śmierci. Przez około sześć tygodni leczył dziewczynkę używając jedynie dostępnych środków. Dysponował w tamtym czasie tylko dużymi dawkami witaminy C i Prontosilem. Dzięki odwadze i wielkiemu zaangażowaniu udało się uratować Racheli życie! Przez długie lata nie wiedział, co się działo z jego dawną pacjentką. Po ustaniu okupacji Natalii Landau opuściła Polskę i udała się do Wielkiej Brytanii, gdzie zmieniła nazwisko na Rachela Nelken. Nieoczekiwanie w 1968 r. otrzymał od dorosłej już Racheli Nelken list z Londynu z podziękowaniami za uratowanie życia.

Ona też wystąpiła do Instytutu Yad Vashem w Jerozolimie o przyznanie doktorowi Edmundowi Łuczakowi tytułu „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Z jej inicjatywy za pomoc Żydom w czasie wojny otrzymał możliwość zasadzenia drzewka w Alei Sprawiedliwych na Górze Pamięci w Jerozolimie. W tamtych latach, z wiadomych powodów nie mógł dotrzeć do Jerozolimy. W imieniu doktora Edmunda Łuczaka drzewko posadził kaliski Żyd Baruch Kolski. Jest to sosna pinia oznaczona numerem 1316 i tabliczką nazwiska doktora Edmunda Łuczaka oraz napisem Poland.

Doktor Edmund Łuczak za swoją walkę o ojczyznę, a także posługę w kraju został nagrodzony wieloma odznaczeniami. W 1988r. otrzymał Odznakę Honorową Miasta Kalisza. Zmarł 29 XII 2000r. w wieku 91 lat. Pochowany został w Kaliszu na Cmentarzu Komunalnym 2 I 2001r.

Oprac. Danuta Przybylska

Retusz zdjęć Jakub Multan.